

EL POBLE CATALÀ

Director: L. RIBERA i ROVIRA

REDACCIÓ ADMINISTRACIÓ
EST, 16 - TELEFON 2298

ANY XII. NÚM. 3898 - BARCELONA, DILLUNS 29 DE NOVEMBRE DE 1915 - UN NÚM. 5 CÈNTIMS

IMPRENTA I ESTEREOTIPIA
EST, 16. TELEFON 2293

CAP D'ANY DE LA MORT D'EN PI I MARGALL

Avui és el cap d'any de la mort del apostol del federalisme En Francisco Pi i Margall. Han passat catorze anys de la seva desaparició com a vivent i la seva doctrina, la seva austeritat la seva vida exemplar, plena d'abnegacions i sacrificis, és venerada per tothom, adversaris i fidels adeptes, essent avui, més que mai, el nexe que uneix en estreta abraçada de germanor a tota la gran família republicana i per què no dir-ho? l'ombra inflexible, severa que no deixa creixer les nostres divisions que ens traspassen el cor amaran-lo de dolor pel gran amor que sentim per la nostra comunitat política.

El record del gran Pi i Margall, dona fortitut a les nostres conviccions i la seva memòria inextinguible del cor de tot bon republicà, amant de la nostra Catalunya liberal i progressiva, ens fa presenciar amb més entusiasme i amb més arduïtat que mai en la tasca per ell tan gloriosament començada per tan l'assoliment del triomf dels nostres ideals generosos i deslliuradors.

En aquests moments de defalliment i veritable prova per tot bon patriota, l'exemple qu'En Pi i Margall va donar en una etapa analoga de la nostra història, ha d'esser la guia qu'ens ha de conduir per camins de salvació, contra tota mena d'oligarquies que menacen amb la desfeta total qu'ens portaria indefectiblement a l'extinció del país. Sols una esperança saludable sura per damunt de les aigües revoltes de la política espanyola, i és la corrent de germanor republicana que ha d'esser la salvació en dies no llunyants d'aquest Estat que's bregola en el clot pestilent de la política a l'us. Tot rendint un tribut a la memòria d'aquell venerable repúblic, d'aquell exemplar fill del poble, que vegé la primera llum en aquesta ciutat, bregol de santes convulsions liberadores, estrenyem les nostres fileres per a donar la batalla a l'enemic comú, com va sapiguer donar-la en moments d'angoixa per les nacionalitats ibèriques, l'autor inoblidable de les planes més sinceres de la nostra història contemporània.

Banquet als nostres regidors electes

En Enric Vila i En Pere Balañà

Preu del cobert, 5 ptes.

Al Mundial Palace el dia 4 de
Desembre, a les 9 de la nit

S'expedien tickets en els següents llocs:
CENTRE NACIONALISTA REPUBLICAN, Plaça de Catalunya, 22, primer.
ATENUEU PI I MARGALL, Sant Miquel 3, Barcelona.

C. N. R. DE GRACIA. Llibertat, 2 i 4.

ATENUEU INTEGRAL, Amalía 11.

C. N. R. DEL DISTRICTE VII, Salvat, núm. 27 i 29.

FOMENT REPUBLICA CATALA DE SANS, Passeig Cròs, 5.

ATENUEU GRACIENC, Salmerón, 27 i 29.

C. N. R. DE SANT GERVASI, Laforja, 222.

C. N. R. DEL CLOT, Muntanya, 9.

AVENÇ N. R. DE SAN ANDREU, Dr. Sampons, 90.

C. N. R. DEL POBLE NOU, Pere IV, núm. 165.

I en EL POBLE CATALÀ i al MUNDIAL PALACE

L'ESPANTALL

Un dia que les gazetes i les agències regionalistes repicaven fort inflant la pròxima intervenció parlamentària del diputat a Corts per Castelltersol, va atravesar el saló de Conferències del Congrés el president del Consell, i deturant-se a escoltar lo que's deia pels corriells va sentir que's parlava d'en Cambó i de si aquest diria i faria. En Dato, qu'es sastre que coneix el panyo, va dir, a l'esser interrogat sobre la intervenció del leader regionalista.

— «Què pasará? Nada. A Cambó, son Vds. los que le encumbran.»

I va entrar al saló de sessions.

D'aixó ja fa molts mesos. D'aquí devia neixer l'oposició dels regionalistes al govern. El quefe dels conservadors idonis, fidel aliat dels regionalistes en les darreres eleccions legislatives, sabia que tot lo que portava dintre el verb dels regionalistes, era pura farfalleja; que tot era inflament periodístic i bombeig d'agència telegràfica. Així va fer també la seva fama i la fortuna, el famigerat i fantàstic Dr. Munion's, Societat Anònima, dels Estats Units.

D'allavors ençà, el regionalisme de la Lliga i el prestigi del diputat per Castelltersol han devallat a un concepte d'importància i prestigi molt relatius, al Parlament d'Espanya. Han perdut la força, perquè els hi han vist la trampa: una oligarquia més per participar els majors beneficis possibles del poder, en profit purament personal dels oligarques.

Endemés, aquesta constant política de trampol, aquest tira i afliu, aquesta política bifíca de la Lliga, catalanista i separatista a Barcelona i espanyolista a Madrid, ha portat a un grau de ver desprestigi al regionalisme i al seu leader. Avui, en Cambó ja no fa por a ningú. És, solament per a tiris i troians, un cas pintoresc dintre'l parlamentarisme espanyol. Però un cas personal, no una força política. Sentireu que's parla del seu posat estudiatíssim d'esfinx levítics, el seu perfil de jueu que cobra el cent per cent d'interès; del seu porfírat ase de les ungles que hores i hores, assegut en el seu escó, va netejant-se amb un paperet doblat en tres o quatre dobles; del gest familiar, quant

discurseja, d'aixugar-se les mans amb el mocador amb l'irresponsabilitat de Pilat quant se'n rentava les mans de la mort de Crist, l'inefable rabí de Galilea, que en el cas d'en Cambó ve simbolitzat pel Catalanisme; del posat sorrut, de pocs amics, gens comunicatiu i afable, triant a cada punt l'ancestralisme de l'ex-almogaver de Besalú...

An aixó ha devingut el regionalisme parlamentari i el seu leader: un cas pintoresc, una espècie curiosa dintre la fama parlamentària espanyola. De la mateixa manera que quant aquest bonissim, alhora primer i darrer socialista espanyol, aquest encantador home adornat de totes les virtuts del ciutadà, En Pau Iglesias, parla i amenaça amb la revolució, una cofrada rialleta esclata de tots els indrets de la Cambra, així mateix quant el perfil semita del leader de la plaça de la Cucurulla se redreça i fulmina la seva menaça d'un alsament regionalista de Catalunya si no's fa alló que vol la Lliga, una altra cofrada rialleta va d'un cap a l'altre del saló i la gent es mira com volent dir:— «Quel' fa bé aquest paper!»

Es que al Parlament d'Espanya ja ho sab tothom que ni en Cambó ni la Lliga representen ni han representat mai a Catalunya. Catalunya, el poble de Catalunya és ben bé un'altra cosa que aquesta ambiciosa oligarquia regionalista sense ideals i sense més política que una adinerada organització electoral. Precisament el més gran enemic del regionalisme de la Lliga és el poble de Catalunya. Aquesta és la veritat.

Fa tot just deu anys que l'anarquia militar—segons airada declaració de La Veu de Catalunya—, feia en plena Rambla una foguera amb els seus preuats símbols catalanistes. I no serà un despropòsit en aquesta commemoració patriòtica que els regionalistes han oblidat tant fàcilment, dedicar aquests quatre mots de lletra a la figura representativa de la Lliga que en plé Parlament espanyol ha fet un dels més ben documentats discursos militaris de què hi ha memòria en els anys de la cambra popular d'Espanya.

Hi ha fets que no's poden destruir amb cap mena de lleis i aquest de què hi ha regidors que ho son per dret propi, pels seus grans mereïments és evidèntissim per què l'avalua la sobrana voluntat del poble.

CIVILITAT

Pels diaris locals hem llegit unes gacettes que apareixen sempre dies després d'unes eleccions amb rara exactitud. Ens referim a la presentació de recursos contra regidors electes, pretenent que siguin declarats incapacitats per a l'exercici d'un càrrec que's confia per sa llevíssima voluntat el cos electoral, per creure que reunien les condicions més apropiades per a l'administració dels bens comunals.

Aquests bons ciutadans que s'imposen aquesta tasca impugnadora i que amb un zel ben floable vetllen pera que les lleis no siguin vulnerades i escarminades posseeixen una balança quin fidel és la civilitat que segons com venen les coses o de qui se tracta, se decanta cap el respecte a la voluntat popular manifestada amb l'emissió de la papareta electoral o se resol pel compliment estricte d'unes disposicions legals que com tota lletra escrita pel legislador, té diferents maticos i no sempre s'adapta segons l'intenció, a tots els aspectes de la vida ciutadana i de l'interès públic.

D'aquí ve que darrera d'aquest

excés de zel en el compliment de la llei en que s'inspiren aquests recursos contra els regidors electes, l'opinió hi vegi sempre més un interès particular derivat de causes que res tenen que veure moltes vegades amb l'interès públic i que sols tendeixen a produir un cop d'efecte propi per assolir un reflexe de notorietat, que satisfà la vanitat i la buidor d'alguns respectables desconeguts que no poden surar en les aigües revoltes de la política partidista.

No sempre una funció altament cívica obra un efecte benefactor per a la generalitat. Aquest fet a qu'es referim n'és un bon exemple per què gosa suposar ni per un moment, que En Giner de los Rios o en En Morales Parga no estant plenament, dignament capacitats per a l'exercici del càrrec de regidor?

Hi ha fets que no's poden destruir amb cap mena de lleis i aquest de què hi ha regidors que ho son per dret propi, pels seus grans mereïments és evidèntissim per què l'avalua la sobrana voluntat del poble.

A segona plana:

DISCURS D'EN MACIÀ

Centre Nacionalista Republicà

Plaça de Catalunya, 22, pral.-Tel. 1751

Demà dimarts, a les deu de la nit, en el saló d'actes d'aquest Centre el Marqués de Dosriues hi donará una conferència tractant del

RESORGIMENT D'ESpanya

PER VIRTUT DEL NACIONALISME IBERIC

L'acte serà públic.

LA RENUNCIA D'EN MACIÀ

Telegrams i cartes

La Joventut Germinal ha enviat al dignu diputat per les Borjes Blanques el següent comunicat:

«Il·lustre Patria: Al dirigir-se a vos, la Joventut Germinal del Centre Nacionalista Republicà del Dte. Setè, se sent profundament commoguda, pel vostre gest nobilíssim portat a cab el darrer dia 25, en la sessió, celebrada per la Cambra dels Diputats.

Aquesta Joventut, molt honorable ciutadà, ha vist amb profunda emoció, com poques vegades l'hauríem sentida, potser mal, la renúncia que heu fet de la nostra investidura parlamentària.

Amb el vostre gest, la nostra identificació més completa.

«Que per tota una llarga vida vostra, hi visquí exemplaritzada la Patria Catalana.» Barcelona, novembre 27 de 1915. Gili Ferrán, President.—Josep Farré, Secretari.

Sr. En Francesc Macià.

El vostre gest, passada la forta emoció de moment, enforteix i ennobleix a tots els catalans.

Estem conformes en tot lo que heu dit i esmen al vostre costat per a dir ben alt qu'España, en els actuals moments, no deu estar regida per policies fracassats i descredits del règim centralista.

A vos, senyor Macià, vagi la felicitació més sincera dels socis de l'Ateneu Pi i Margall, de al Barcelona, tots els obrers catalans, disposats a donar llur sang en defensa de nostra aimada Catalunya i de l'avui apurada España. No olvidarem mai lo molt que heu fet per tots nosaltres, i esperem que quan vindreu a Barcelona, visitareu a aquest Centre d'Esquerra Catalana, que'l posa a vostra disposició per a tot quan l'hagin de menester.

Veuem si vostre acta no té conseqüències polítiques, si en logra tenir d'altra índole.—P. Arnau Pujol. Vispresident de l'Ateneu Pi i Margall.

«Macià.—Congrés dels Diputats.—Madrid.—Ajuntament.—Pineda vos prega no renunciïu investidura parlamentària que mai cap ciutadà ha ostentat amb més honor i dignitat.—Al·la de, Serra i Moré.»

«Macià.—Congrés dels Diputats.—Madrid.—Centre Pineda que té en vos la més ferma representació dels seus ideals vos prega no renunciïu acta diputat en greus circumstàncies actuals.—President, Dalmau.

«Macià.—Congrés dels Diputats.—Madrid.—«Associació Nacionalista» Caleda, per al bé de la patria, vos demana que abandonu vostre lloc d'honor ara que Catalunya us necessita.—President, Cabutí.

«Macià.—Congrés dels Diputats.—Madrid.—Reunint Café Comtal felicita al ciutadà honorat i noble i l'esperem amb els braços oberts per les reivindicacions de Catalunya Guix, Corominas, Hurtado J. Esteller, Jané, E. Esteller, Silveja, Salvador Solé i Oliver.

«Macià.—Congrés.—Madrid. Var's socs Ordeó Barcelonés, arov n vostre hora actiu renunciant acta diputat Gelabert, Rull, Llado, Castillón, Gibert, Sunyé, Bert, Ribas, Tugas.»

«Francisc Macià.—Congrés Diputats.—Madrid.—Joventut Republicana Nacionalista del Bloc Republicà Autonómista vos felicita per vostra digna gesta concordi sentit Catalunya davant actuació Govern d'Espanya.—President, Pi i Sunyer.—Secretari, Ventós.»

Francisc Macià: Congrés Diputats, Madrid.

«Joves nacionalistes republicans admiren i s'inspiren la vostra noble actitud.

Per l'espera heroica de qu'es guifavau en una jornada memorable, poder sol: molt aviat l'hora en que hagi de brillar al sol.

El vostre gest té dos de avui per tots nosaltres el valor immens d'una revelació.

Lluís Pineda, J. Gili Ferrán, B. Pons, Antoni Paila, Román Ferrer, J. Nogué, Miguel Ferrer, R. Martínez, J. Farré i Francesc X. Pons.

Es probable que en l'expres de Madrid d'aquest matí, arribi a Barcelona d'en Francesc Macià.

De la Quarta Assamblea de la Mancomunitat

L'intervenció dels republicans

Llarga, interminable, però laboriosa ha sigut la quarta Assamblea de la Mancomunitat. Llarga seria també l'enumeració que tindríem de fer per donar una idea de tot lo que en ella ha ocorregut. I no és pas aquest el nostre propòsit. Somerament, amb molta reducció donarem una explicació dels debats que amb més importància s'hi han desenrotllat.

Es el nostre propòsit, i és natural el de rendir un justíssim elogi la brillant intervenció que han tingut en l'Assamblea els nostres volguíssims amics senyors Bastardas i Estapé i el quefe de la minoria radical senyor Mir i Miró.

Es fan acreedors a aquest elogi els seus dits diputats quant mes considerant lo difícil que's combatre enfront una majoria tant agavelladora com és el conglomerat de partits de dreta intel·ligents amb els regionalistes. No obstant aquesta terrible resistència que oposen els majoristes a accedir les peticions de les minories, els senyors Bastardas, Estapé i Mir i Miró conseguiren rompre aquesta muralla, i per que no dir-ho, en més d'una ocasió posaren en una difícilíssima situació al conglomerat dretista.

Totes les discussions que s'han suscitades en la passada Assamblea han sigut llargues—conseqüència aquesta de la resistència majorista—però unes més que les altres, amb la lògica conseqüència de l'importància de l'assumpte que's tractava.

El debat sens dubte més grós que s'ha portat ha sigut el relatiu al projecte d'acord presentat pel Consell, respecte al procediment a seguir en la reforma de l'estatut de la Mancomunitat. En aquest projecte, desafortunadament, preme-

ditat hi presentat un contra projecte el senyor Bastardas que tenia la noble qualitat d'encausar per medis pràctics i ràpids la tramitació d'aquesta reforma sentida per tothom. A aquest projecte, sortit d'un convençut, fou brillantment, duríssimament defensat, portant l'interès de l'Assamblea en molts moments a tan alt grau que revestia caràcters èpics. Filla d'aquesta contundent defensa al contra projecte i d'oposició al projecte de la majoria, fou la victòria, que gran victòria significa, la conseguida pel senyor Bastardas en lo referent a l'extrem del temps que devien dedicar els diputats en l'estudi de la reforma de l'estatut, reduint-lo a un mes dels sis mesos que ja premeditadament havia posat la majoria per fer impossible aquesta reforma que a no altra intenció anava dirigida l'aprovació del dictamen que presentà. La raó era tota del senyor Bastardas i aquest junt amb els senyors Estapé i Mir conseguiren enlairar tant el debat que la majoria no tingué més remei que accedir a aquella petició, contrariant, no obstant als diputats regionalistes que's mostraven indignats.

Fou un moment emocionant el que precedí al resultat d'aquesta discussió apresurant-se tots els diputats republicans a felicitar als senyors Bastardas, Estapé i Mir.

L'altre èxit de resonància conseguit pels republicans fou el relatiu a la caixa de Crèdit Comunal. Amb tota la mala intenció un diputat jaumí demanà votació secreta respecte del nomenament dels diputats designats ja prèviament pel Consell, els quals devien formar part del Comitè directiu i administratiu d'aquesta institució que ha acordat crear la Mancomunitat.

D'aquesta manera, uns quants interessats en que's senyors Frigola i Lloret no formessin part d'aquests comitès, podien encobrirment desbarcar-los. I així ocorre gué, resultant d'aixó [oh paradoxa] que la majoria i principalment el Consell, que dà en situació molt desairada. Però els republicans sapigueren col·locar-se en son degut lloc respecte d'aquesta bofetada traïdora que's havien donat uns quants elements de la majoria plantejant la qüestió de que o bé eren reposats els senyors Frigola i Lloret en sos càrrecs designats prèviament per les minories respectives o bé cap república acceptaria tal nomenament. Fou un moment de pànic el que experimentà la majoria al contemplar com tots els republicans es retiraven del saló per no voler intervenir en una votació que no devia promoure's. La majoria provà una sort i fou la d'incloure al senyor Micó, en comptes dels Frigola i Lloret per nomenar-los per despenyar el càrrec en la Caixa de Crèdit Comunal. Però tots dos renunciaren a aquest honor amb caràcter irrevocable. Infinites foren totes les propostes de l'assamblea per bucar una solució. I en Mir sigué tant hàbil que feu que el Consell i l'Assamblea no pogués fer altre nomenament que'l dels senyors Lloret i Frigola. I si no veurem si s'atreveix el Consell a modificar-los.

Aquests són els més grós èxits que els republicans han conseguit en la quarta Assamblea. Son poca cosa veritat? Doncs és molt, moltíssim, de gran valor lo conseguit si es té en compte lo difícil que és rompre la resistència majorista. Els republicans amb aquestes brillants discussions donen vida a la Mancomunitat i sobre tot impulsen a la majoria a que activi cada dia més les gestions del Consell per obtenir del Govern les ansiades delegacions que son els medis que han de donar vida pròspera a la Mancomunitat, deixant de viure reduïda com ara i sense poder atendre totes les reformes que Catalunya necessita i espera d'ella.

No volem acabar aquestes quantilles sense fer un precli la majoria. Podria ser que els republicans eborassin el projecte de reforma de l'estatut. No ho afirmem i tenim raó per fer-ho. Els republicans malgrat la declaració de que la majoria està disposada a col·laborar per redactar un projecte de reformes que satisfaci a tots i dongui absoluta estabilitat a l'Estatut, desconfien i tenen motius per desconfiar perquè han vist desateses moltes demandes.

Nosaltres tancem a la majoria a que sigui ella la qui amb bona intenció abordi aquesta reforma. Tenen de fer ho així si volen que la Mancomunitat sigui l'encarnació de Catalunya i no un cau de raons que faran desconfiar al poble del fi per la que fou creada.

L'altre èxit de resonància conseguit pels

republicans fou el relatiu a la caixa de Crèdit Comunal.

Amb tota la mala intenció un diputat jaumí demanà votació secreta respecte del nomenament dels diputats designats ja prèviament pel Consell, els quals devien formar part del Comitè directiu i administratiu d'aquesta institució que ha acordat crear la Mancomunitat.

D'aquesta manera, uns quants interessats en que's senyors Frigola i Lloret no formessin part d'aquests comitès, podien encobrirment desbarcar-los. I així ocorre gué, resultant d'aixó [oh paradoxa] que la majoria i principalment el Consell, que dà en situació molt desairada. Però els republicans sapigueren col·locar-se en son degut lloc respecte d'aquesta bofetada traïdora que's havien donat uns quants elements de la majoria plantejant la qüestió de que o bé eren reposats els senyors Frigola i Lloret en sos càrrecs designats prèviament per les minories respectives o bé cap república acceptaria tal nomenament. Fou un moment de pànic el que experimentà la majoria al contemplar com tots els republicans es retiraven del saló per no voler intervenir en una votació que no devia promoure's. La majoria provà una sort i fou la d'incloure al senyor Micó, en comptes dels Frigola i Lloret per nomenar-los per despenyar el càrrec en la Caixa de Crèdit Comunal. Però tots dos renunciaren a aquest honor amb caràcter irrevocable. Infinites foren totes les propostes de l'assamblea per bucar una solució. I en Mir sigué tant hàbil que feu que el Consell i l'Assamblea no pogués fer altre nomenament que'l dels senyors Lloret i Frigola. I si no veurem si s'atreveix el Consell a modificar-los.

Aquests són els més grós èxits que els republicans han conseguit en la quarta Assamblea. Son poca cosa veritat? Doncs és molt, moltíssim, de gran valor lo conseguit si es té en compte lo difícil que és rompre la resistència majorista. Els republicans amb aquestes brillants discussions donen vida a la Mancomunitat i sobre tot impulsen a la majoria a que activi cada dia més les gestions del Consell per obtenir del Govern les ansiades delegacions que son els medis que han de donar vida pròspera a la Mancomunitat, deixant de viure reduïda com ara i sense poder atendre totes les reformes que Catalunya necessita i espera d'ella.

No volem acabar aquestes quantilles sense fer un precli la majoria. Podria ser que els republicans eborassin el projecte de reforma de l'estatut. No ho afirmem i tenim raó per fer-ho. Els republicans malgrat la declaració de que la majoria està disposada a col·laborar per redactar un projecte de reformes que satisfaci a tots i dongui absoluta estabilitat a l'Estatut, desconfien i tenen motius per desconfiar perquè han vist desateses moltes demandes.

Nosaltres tancem a la majoria a que sigui ella la qui amb bona intenció abordi aquesta reforma. Tenen de fer ho així si volen que la Mancomunitat sigui l'encarnació de Catalunya i no un cau de raons que faran desconfiar al poble del fi per la que fou creada.

L'altre èxit de resonància conseguit pels

republicans fou el relatiu a la caixa de Crèdit Comunal.

Amb tota la mala intenció un diputat jaumí demanà votació secreta respecte del nomenament dels diputats designats ja prèviament pel Consell, els quals devien formar part del Comitè directiu i administratiu d'aquesta institució que ha acordat crear la Mancomunitat.

D'aquesta manera, uns quants interessats en que's senyors Frigola i Lloret no formessin part d'aquests comitès, podien encobrirment desbarcar-los. I així ocorre gué, resultant d'aixó [oh paradoxa] que la majoria i principalment el Consell, que dà en situació molt desairada. Però els republicans sapigueren col·locar-se en son degut lloc respecte d'aquesta bofetada traïdora que's havien donat uns quants elements de la majoria plantejant la qüestió de que o bé eren reposats els senyors Frigola i Lloret en sos càrrecs designats prèviament per les minories respectives o bé cap república acceptaria tal nomenament. Fou un moment de pànic el que experimentà la majoria al contemplar com tots els republicans es retiraven del saló per no voler intervenir en una votació que no devia promoure's. La majoria provà una sort i fou la d'incloure al senyor Micó, en comptes dels Frigola i Lloret per nomenar-los per despenyar el càrrec en la Caixa de Crèdit Comunal. Però tots dos renunciaren a aquest honor amb caràcter irrevocable. Infinites foren totes les propostes de l'assamblea per bucar una solució. I en Mir sigué tant hàbil que feu que el Consell i l'Assamblea no pogués fer altre nomenament que'l dels senyors Lloret i Frigola. I si no veurem si s'atreveix el Consell a modificar-los.

Aquests són els més grós èxits que els republicans han conseguit en la quarta Assamblea. Son poca cosa veritat? Doncs és molt, moltíssim, de gran valor lo conseguit si es té en compte lo difícil que és rompre la resistència majorista. Els republicans amb aquestes brillants discussions donen vida a la Mancomunitat i sobre tot impulsen a la majoria a que activi cada dia més les gestions del Consell per obtenir del Govern les ansiades delegacions que son els medis que han de donar vida pròspera a la Mancomunitat, deixant de viure reduïda com ara i sense poder atendre totes les reformes que Catalunya necessita i espera d'ella.

No volem acabar aquestes quantilles sense fer un precli la majoria. Podria ser que els republicans eborassin el projecte de reforma de l'estatut. No ho afirmem i tenim raó per fer-ho. Els republicans malgrat la declaració de que la majoria està disposada a col·laborar per redactar un projecte de reformes que satisfaci a tots i dongui absoluta estabilitat a l'Estatut, desconfien i tenen motius per desconfiar perquè han vist desateses moltes demandes.

Nosaltres tancem a la majoria a que sigui ella la qui amb bona intenció abordi aquesta reforma. Tenen de fer ho així si volen que la Mancomunitat sigui l'encarnació de Catalunya i no un cau de raons que faran desconfiar al poble del fi per la que fou creada.

L'altre èxit de resonància conseguit pels

republicans fou el relatiu a la caixa de Crèdit Comunal.

Amb tota la mala intenció un diputat jaumí demanà votació secreta respecte del nomenament dels diputats designats ja prèviament pel Consell, els quals devien formar part del Comitè directiu i administratiu d'aquesta institució que ha acordat crear la Mancomunitat.

D'aquesta manera, uns quants interessats en que's senyors Frigola i Lloret no formessin part d'aquests comitès, podien encobrirment desbarcar-los. I així ocorre gué, resultant d'aixó [oh paradoxa] que la majoria i principalment el Consell, que dà en situació molt desairada. Però els republicans sapigueren col·locar-se en son degut lloc respecte d'aquesta bofetada traïdora que's havien donat uns quants elements de la majoria plantejant la qüestió de que o bé eren reposats els senyors Frigola i Lloret en sos càrrecs designats prèviament per les minories respectives o bé cap república acceptaria tal nomenament. Fou un moment de pànic el que experimentà la majoria al contemplar com tots els republicans es retiraven del saló per no voler intervenir en una votació que no devia promoure's. La majoria provà una sort i fou la d'incloure al senyor Micó, en comptes dels Frigola i Lloret per nomenar-los per despenyar el càrrec en la Caixa de Crèdit Comunal. Però tots dos renunciaren a aquest honor amb caràcter irrevocable. Infinites foren totes les propostes de l'assamblea per bucar una solució. I en Mir sigué tant hàbil que feu que el Consell i l'Assamblea no pogués fer altre nomenament que'l dels senyors Lloret i Frigola. I si no veurem si s'atreveix el Consell a modificar-los.

Aquests són els més grós èxits que els republicans han conseguit en la quarta Assamblea. Son poca cosa veritat? Doncs és molt, moltíssim, de gran valor lo conseguit si es té en compte lo difícil que és rompre la resistència majorista. Els republicans amb aquestes brillants discussions donen vida a la Mancomunitat i sobre tot impulsen a la majoria a que activi cada dia més les gestions del Consell per obtenir del Govern les ansiades delegacions que son els medis que han de donar vida pròspera a la Mancomunitat, deixant de viure reduïda com ara i sense poder atendre totes les reformes que Catalunya necessita i espera d'ella.

republicans fou el relatiu a la caixa de Crèdit Comunal. Amb tota la mala intenció un diputat jaumí demanà votació secreta respecte del nomenament dels diputats designats ja prèviament pel Consell, els quals devien formar part del Comitè directiu i administratiu d'aquesta institució que ha acordat crear la Mancomunitat.

D'aquesta manera, uns quants interessats en que's senyors Frigola i Lloret no formessin part d'aquests comitès, podien encobrirment desbarcar-los. I així ocorre gué, resultant d'aixó [oh paradoxa] que la majoria i principalment el Consell, que dà en situació molt desairada. Però els republicans sapigueren col·locar-se en son degut lloc respecte d'aquesta bofetada traïdora que's havien donat uns quants elements de la majoria plantejant la qüestió de que o bé eren reposats els senyors Frigola i Lloret en sos càrrecs designats prèviament per les minories respectives o bé cap república acceptaria tal nomenament. Fou un moment de pànic el que experimentà la majoria al contemplar com tots els republicans es retiraven del saló per no voler intervenir en una votació que no devia promoure's. La majoria provà una sort i fou la d'incloure al senyor Micó, en comptes dels Frigola i Lloret per nomenar-los per despenyar el càrrec en la Caixa de Crèdit Comunal. Però tots dos renunciaren a aquest honor amb caràcter irrevocable. Infinites foren totes les propostes de l'assamblea per bucar una solució. I en Mir sigué tant hàbil que feu que el Consell i l'Assamblea no pogués fer altre nomenament que'l dels senyors Lloret i Frigola. I si no veurem si s'atreveix el Consell a modificar-los.

Aquests són els més grós èxits que els republicans han conseguit en la quarta Assamblea. Son poca cosa veritat? Doncs és molt, moltíssim, de gran valor lo conseguit si es té en compte lo difícil que és rompre la resistència majorista. Els republicans amb aquestes brillants discussions donen vida a la Mancomunitat i sobre tot impulsen a la majoria a que activi cada dia més les gestions del Consell per obtenir del Govern les ansiades delegacions que son els medis que han de donar vida pròspera a la Mancomunitat, deixant de viure reduïda com ara i sense poder atendre totes les reformes que Catalunya necessita i espera d'ella.

No volem acabar aquestes quantilles sense fer un precli la majoria. Podria ser que els republicans eborassin el projecte de reforma de l'estatut. No ho afirmem i tenim raó per fer-ho. Els republicans malgrat la declaració de que la majoria està disposada a col·laborar per redactar un projecte de reformes que satisfaci a tots i dongui absoluta estabilitat a l'Estatut, desconfien i tenen motius

EL SIGLO

GRANS MAGATZEMS

Del 29 de Novembre al 4 de Desembre
Saldos d'hivern

Del 6 al 24 de desembre

Venda extraordinaria a preus
excepcionals d'articles per a

Regal Taula i Cuina

Vagilles, Serveis de vidre, Jocs café, Coberts
plata, Centres, Fruters, Licorers, Vinagres,
Gabinets, Bateria de cuina

Figures, Miralls, Làmpares, Quadros, Testos,
crànica decorativa, Flors, Perfumeria, Re-
llotgeria, Saquets pell, Moneders, Caixes paper
Escribanies, Objectes per a Fotografia, Dibuix,
Pintura, etc.

Grans ocasions

LA ZONA NEUTRAL

Con l'ous a r'abades per l'Assambléa
econòmica celebrada el dia 20 d'octubre de
1915 en el Saló de Cent dels Casers
Consistorials de Barcelona.

1.- La Condueta del Govern en relació
amb els seus problemes que l'economia
espanyola planteja i la guerra europea,
merèix la protesta de tots els elements
polítics i de totes les organitzacions
econòmiques, patronals i obreres que con-
corren a l'Assambléa.

2.- Aquesta Assambléa reforma una ve-
gada més la voluntat de tots els elements
que la constitueixen de treballar per la
consecució de les Zones neutrals, dels bons
a l'exportació, d'una organització del crèdit
que faciliti la seva més liberalització
per a l'indústria, el comerç, l'agricul-
tura les institucions obreres i de totes les
altres solucions que des del comerç, de
la guerra europea ve reclamant Catalunya
encaminades a que l'economia general es-
panyola no solsament n'acodi perjudi-
cada sinó que surti enfortida d'aquella gran
conflicte que avui trontolla l'economia
mundial.

3.- L'Assambléa a corda demanar la re-
unió immediata del Parlament, que no deu
haver de tancar-se mentre no hagi a-
probat el sistema de reformes que permeti
la producció del país arribar a la seva
màxima potencialitat i a la més completa
adaptació a les condicions creades per la
guerra.

4.- L'Assambléa confia als Parlamen-
taris catalans la missió de transmetre a les
Corts l'apel·lació que fan avui els repre-
sentants del país i del treball reunits da-
vant del perill comú i els hi recomana que
siguin prudents, enèrgics i obstinats i que
no reculin davant de cap resolució, per
dolorosa que sigui, amb la seguretat de
que tindrán a tota la nació darrera seva.

Extensió de la Escola d'Jstiu

CURSOS DE VESPRE
De la primera secció

Pràctiques de Química elemental. — Pro-
fessor, Donya Concepció Ferrán. Mesos: Fe-
brer i març de 1916. — Classe alterna: di-
lluns, dimecres i divendres, de dos quarts
de set a dos quarts de vuit del vespre.
Geografia aplicada a Catalunya. — Pro-
fessor, Mossèn Marià Faura. Mesos: Fe-
brer i març de 1916. — Classe alterna: di-
lluns, dimecres i divendres, de dos quarts
de set a dos quarts de vuit del vespre.
Pràctiques de Fisiologia vegetal. — Pro-
fessor, Rvd. P. Joaquim de Barnola. Mesos:
febrer i març de 1916. — Classe alterna:
dilluns, dimecres i divendres, de dos
quarts de set a dos quarts de vuit del vespre.

De la segona secció

Literatura grega i llatina. — Professor,
D. Carles Ribá. Mesos: Desembre de 1915,
— Classe alterna, de dos quarts de set a dos
quarts de vuit del vespre.
L'ensenyança de la Gramàtica. — Pro-
fessor, D. Manuel de Montoliu. Mesos: Ge-
ner i febrer de 1916. — Classe alterna, de
dos quarts de set a dos quarts de vuit del
vespre.
Historia de l'Art. — Professor, D. Joa-
quim Foch i Torres. Mesos: Febrer i
març de 1916. — Classe alterna, de dos
quarts de set a dos quarts de vuit del
vespre.
Medeja. — Professor, D. Esteve Mon-

Veritats de tel

L'engallament regionalista pervenit de
fer veure que el català, que ell a
Madrid eren una força. La Madrid vol-
len fer creure que eren un moviment se-
cular i ple d'efectivitat. En Royo Villa-
nova ha parlat. I en Royo Villanova, en-
frem d'un enfilat de catalonofobes, ha
dites unes veritats de fel: tan son amargues.
Ha dit: si no teniu teatre i pux se us
mort a les mans; si no teniu premsa i car-
la de més circulació és castellana; si es
llegeixen més obres en castellà que en
català escrites, Dolors amargs! — però
veritat. Se veu més en Felipe Frigo, se
coneix als insubstancials erotismes d'enz Tri-
go o de l'Albert Insua que nostres Car-
ner, Masera, Vives, Pérez-Jorba, Plana,
Vidal, Tharrats... que tota aquesta nos-
tra «élite» de prosistes i poetes catalans
que escriuen en l'idioma nostre. Els es-
criptors en llengua castellana, a casa nos-
tra hi tenen mercat, car hi ha una grossa
quantitat de castellans residents en
nosaltres, més els escriptors catalans
no tenen el mercat que, si el moviment ca-
talanista fos a mitja plenitud tan sols, hau-
ria de tindre. En López Picó ens deia que
de les publicacions no solia col·locar un
centenar d'exemplars, poc més poc menys.
Aquesta revelació del gal poeta de les
subtilitats ciutadanes ens produí una pun-
yuntura sensació, car ens deia fins a quin
punt, la manó de nostra terra d'indife-
rent, o pot adaptada a l'art dibuixada
de l'Índia del seu àsser. Ella sola
coneix o aprècia q'pràctic i q'no dibuix-
dor: la mitja cana i el cine. Sots un cel
de meridionalisme i aràn d'una mar
de blavors mediterrànies, rís s'hi aixe-
ca anar de rosades llewantines, ni dig-
ne de rebre les verges beades del sol
sient de les glaques confines oriental.
Els monuments públics planen damunt
d'una raça entera, la qual rapà hi és tene-
nada. Els edificis particulars no són una
significació completa, però la majoria dels
edificis particulars no des d'un ni en
poc ni en molt, dels edificis públics. Els
pobles basteixen aitals edificis a sa imatge
i semblança. I el llaire mancat de real
belleza anímica, com el poble que's ha
concebut, on hi veu en els subdits edi-
fícis al traspuar d'una consciència exte-
ra de subtilitats precisadores del seu gust.
Les esglésies mateixes són unes piles de
pedre o de mahó però llevat de la Sagrada
Familia, n'unes totes, sense, arabes
sense cançons modelats, sense emprim-
naries imaginacions en les pedres, en els
dintel·lis, ni en els arcs, se hi sense aque-
sta fantasia infúta, emperò adorable, amb
la qual fantasia l'artista pot al·leu la
sinsubstancialitat nacional o característic d'una
raça cultural i d'insubstancialitat.

També he d'edreix que ayer tarde
me pareixí encontrar en S. S. una
atenció hacia m'nal no haber esperado
que yo hablara, para hacer el resumen
de la discusión, cuando con diez minutos
que hubiese yo hablado, pues me hacia
cargo perfectamente de la expectación de
Cámara y hubiera reducido a ese mien-
to mi intervención, podía S. S. haber
hecho el resumen, sin dejar fuera de él
este modesto Diputado, que era el ú-
nico que quedaba por hablar sobre la to-
talidad del proyecto.

Las reformas presentadas por el Sr. Mi-
nistro de la Guerra se tracen a la deli-
beración de la Cámara, o bien en un mo-
mento crítico que no permite espe-
rar el desarrollo natural de los proyectos
y nos obliga a tomar disposiciones espe-
ciales para una situación crítica.

Si estas reformas se hubieran presen-
tado en una situación normal de la política
española, yo desde luego me negaría a
discutirlas porque nos falta la base mas
esencial, cual es una previa discusión so-
bre la política internacional que ha de
seguir España y sobre el estado econó-
mico del país, puesto que sólo sabiendo
cuáles eran las alianzas o convenios más
favorables para la Nación y la situación
económica de la misma, puede plantearse
el problema de la reorganización militar
de una manera concreta, discutirse de un
modo claro y categórico y llevar a su re-
solución de una manera acertada y natural.

Yo, Sr. Presidente del Consejo de Mi-
nistros, si me creyese en condiciones de
influir en la política española, si hubiese
sido en uno de los partidos que pue-
den influir en esta política y tuviese la
noble ambición de llegar a ser jefe
de un partido, lo primero que haría se-
ría prepararme para la resolución del pro-
blema más vital de España, el dando la
política internacional que debiera seguir
y tomar como programa de partido, y para
ello estudiaría con cuidado la política
mundial a fin de deducir con cual na-
ción podríamos aliarlos, o tener nada
más que un acuerdo sobre un punto deter-
minado. Hecho este estudio que tendría
como base el de la potencia militar de esas
naciones, con lo cual ya poseeríamos un
dato estudiado con cuidado la potencia
económica de la Nación para deducir la
cantidad que podía yo invertir en la defen-
sa nacional, sin desatender otros aspectos,
sin desatender las obras públicas, la ins-
trucción pública y las reivindicaciones o-
breras, que hoy son un elemento impor-
tante para la defensa nacional, y una vez
que tuviese esos datos concretos, decí d'ria
con conocimiento de causa con ual de
las naciones podríamos aliarlos y cual
habría de ser el programa de mi partido
respecto a una alianza ofensiva y defen-
siva, o respecto a una alianza de cierto ge-
nero, o solamente para un acuerdo espe-
cial.

En este problema lo primero que hay
que tener en cuenta es lo que nosotros po-
dríamos dedicar a la defensa nacional.
Supongamos, poniendo un ejemplo de ma-
nera que no parezca que yo entro en discus-
siones que pudieran ser molestas para al-
guien, que all den la época en que Ingle-
terra a un proclamaba su espléndido mila-
mento; en aquellos momentos en que In-
glaterra no estaba unida con Francia o
no tenía el acuerdo con Francia, ni el
Presidente del Consejo de Ministros de Es-
paña, después de hecho ese estudio, dijese
que, por ejemplo, debíamos aliarlos con
Inglaterra.

Si nosotros dijésemos que la alianza ha-
bía de ser con Inglaterra y destinásemos
para la defensa nacional 400 millones, el
resultado sería que teniendo asegurado
dominio del mar por la ayuda de nuestra
aliada y no necesitando tener en cuenta
más que el Ejército de Francia, sin cui-
darnos de la frontera portuguesa, puesto
que Portugal era aliada también de Ingle-
terra, nosotros tendríamos que destinar
un 90 por 100 al Ejército de tierra y un
10 por 100 al Ejército de mar, supuesto
que este apenas había de contribuir a
nuestra defensa, confiada a los aliados.
Si fuese al contrario, debiéramos nosotros
dedicar la mayor parte de nuestros re-
cursos al Ejército de mar y pocos recursos
al de tierra, toda vez que no necesitaría-
mos combatir con ningún Ejército podo-
so y solamente habíamos de tener en
cuenta la plaza de Gibraltar y la frontera
portuguesa.

Digo esto para demostrar que si estas re-
formas se hubieran presentado en tem-
pos normales, esas reformas no las podrí-
amos discutir, porque nosotros no pód-
emos discutir, porque nosotros no pód-
emos discutir una reforma sin la base de un
estudio y un acuerdo sobre la potencia

económica de la Nación, para deducir lo
que a la defensa nacional cabría destinar.
Supongo Sr. Presidente del Consejo, que
S. S. no ha tenido la pretensión de presen-
tar aquí unas reformas orgánicas; porque
si S. S. tuviese esa pretensión lo primero
que tendríamos que hacer sería dirigir
cargos a S. S. por dejación de sus funcio-
nes, hay que hacer la justicia de que en
esos proyectos no se presenta la reforma
orgánica de que no hay más que una
serie de proyectos como preparación de esa
forma orgánica. Por consiguiente a S. S.
en este caso no se le pueden hacer cargos.
Luego tenemos que manifestar que esas
reformas no siendo hechas para una
época normal, como sería en caso de que
no existiese la conflagración europea, es-
tán hechas, como dije, como prepara-
ción de esa reforma orgánica y por eso
creemos que podemos discutirlos y po-
demostramos nuestra opinión sobre ellas. Voy
pues, a manifestar en pocas palabras cual
es mi opinión sobre el proyecto de rebaja
de edades.

Creo, ante todo, que el Sr. Ministro de la
Guerra ha cometido un error en darle
el nombre de rebaja de edades. Su señoría
no hace más que proponer un cambio
de situación, y en ese cambio de situación
S. S. ha cometido un grave error. El efec-
to más grande que tiene ese pro-
yecto de rebaja de edades es que S. S. ar-
bitrariamente ha fijado un número de
jefes y oficiales para el pase a destinos
de la segunda situación, y arbitrariamente,
por consiguiente, también los destinos
de primera situación; y va a pasar algo
que es en contra de la conveniencia
del Estado.

Supongamos, por ejemplo, Sr. Ministro
de la Guerra, que hubiese un cuerpo que
tuviese 54 coroneles: todos esos corone-
les, menos los fallecidos y ascendidos
que serían muy pocos, pasarían a segunda
situación y se daría el caso de que ha-
bría, por ejemplo, 25 coroneles en segunda
situación, y S. S. no tendría más que ocho
destinos para esos coroneles. Por consiguiente,
Sr. Ministro de la Guerra, todos los co-
roneles que están en activo tienen que pa-
sar a la segunda situación, menos los
fallecidos y los ascendidos. ¿Que va ha-
cer con ellos? ¿A que destino van a
pasar si antes del recio tienen que pasar
por segunda situación?

Nos encontramos por consiguiente con
que esa ley lleva consigo la necesidad
de que el Estado pague el sueldo de co-
roneles que no tienen destino en la segun-
da situación. Si S. S. pudiese menos co-
roneles en una situación, nada más que los
que manden cuerpo, entonces si se equi-
librarán resultaría que se libre en primera
y segunda situación habría únicamente
los coroneles que S. S. dejaba en plan-
ta; pero en esa forma no puede ser porque
todos los de primera situación tienen que
pasar a segunda, y habiendo una diferen-
cia de un tercio en segunda situación
respecto a los que están en primera, siem-
pre se encontrará S. S. con un exceso de
coroneles de segunda situación. Digo S.
señoría lo que quiero es lo que ocurrirá
y por consiguiente cargarán sobre el pre-
supuesto parte de esos coroneles.

Además, desde el momento en que pre-
senta S. S. el proyecto creando la segun-
da situación, yo llamo la atención de
S. S. y de la Comisión sobre lo siguiente:
Si el espíritu de esta reforma es
que solo estén en primera situación los
que se hallen en posesión de fuerzas físicas,
y en segunda situación los que ya viejas
estén faltos de esas fuerzas físicas, pero
que conservan las intelectuales, ¿porqué
S. S. y la Comisión no aceptan la ampliación
de la edad para esos que van a la segun-
da situación, con lo cual se obtendría
un beneficio para el Estado, puesto
que tales individuos estarían más tiem-
po prestando sus servicios en esta segun-
da situación y habrían menos retirados?

Eso es lo que yo pido al Sr. Ministro
de la Guerra. Más diré a S. S. hoy,
con las plantillas que S. S. fija, yo le
digo desde luego, y S. S. lo sabe, que mis-
mo que yo, muchos coroneles de prime-
ra situación tendrán que servir destinos
iguales a otros servidos por coroneles de
segunda situación. (El Sr. Ministro de la
guerra hace signos negativos.) Demasiado
lo sabe S. S.

Y nada más tenía que someter respec-
to de este proyecto a la atención de la Co-
misión y del Sr. Ministro de la Guerra. Por
eso digo que podrá S. S. llamar a este
proyecto de ampliación de edades en be-
nificio del Estado y dentro del espíritu
de la ley que S. S. ha presentado. Y vamos
ahora a la cuestión batallona del Estado
Mayor Central.

Nosotros somos partidarios de que haya
un Estado Mayor Central; pero yo no lo
soy de la fórmula propuesta por el Sr.
Maura, designémose S. S. que se lo diga,
o sea de un Estado Mayor independiente
del Ministro de la Guerra y con facultades
resolutorias. (El Sr. Maura y Montaner
hacen signos negativos.) Lo celebró mu-
cho, pero yo lo había entendido así: me pa-
rece que el Sr. Alacalá Zamora también,
cree que todos. En fin, sea lo que quiera,
yo voy a exponer mi opinión respecto de
este punto más conforme con la del se-
ñor Ministro de la Guerra, que con la de
los otros oradores. No tuve el gusto de oír al
Sr. Maura, y de ahí mi equivocación.
Yo me he referido al gran Estado Mayor
Central alemán, porque es el que se ha
traído de tomar como modelo, por lo me-
nos en Italia; y en el japonés se han to-
mado y en esos países lo han estudiado
con objeto de formar un Estado Mayor

CATALUNYA A LES CORTS D'ESpanya

Les reformes militars

Discurs pronunciat al Congrés pel
diputat per Les Borjes

EN FRANCESC MACIA

a la sessió del dia 25 de Novembre

El Sr. PRESIDENTE: El Sr. Macià
tiene la palabra.

El Sr. MACIA: Señores Diputados, an-
te todo he de desvanecer un error que
sufrí ayer. Cuando el Sr. Presidente del
Consejo hacía el resumen del debate me
pareció entenderle que decía que yo estaba
conforme con casi todos los órdenes que
habían hecho uso de la palabra acerca
de la creación del Estado Mayor Central
y he de interrumpirle diciendo a S. S. que
yo no estaba conforme. Pero una vez que
me he visto que se refería íntegramen-
te a que todos deseábamos la creación
de un Estado Mayor Central recon-
ozco, que mi interrupción no era funda-
da, pues en efecto soy partidario de que
se cree, aunque no lo sea de que se
establezca en la forma que aquí se ha pro-
puesto.

También he d'edreix que ayer tarde
me pareixí encontrar en S. S. una
atenció hacia m'nal no haber esperado
que yo hablara, para hacer el resumen
de la discusión, cuando con diez minutos
que hubiese yo hablado, pues me hacia
cargo perfectamente de la expectación de
Cámara y hubiera reducido a ese mien-
to mi intervención, podía S. S. haber
hecho el resumen, sin dejar fuera de él
este modesto Diputado, que era el ú-
nico que quedaba por hablar sobre la to-
talidad del proyecto.

Las reformas presentadas por el Sr. Mi-
nistro de la Guerra se tracen a la deli-
beración de la Cámara, o bien en un mo-
mento crítico que no permite espe-
rar el desarrollo natural de los proyectos
y nos obliga a tomar disposiciones espe-
ciales para una situación crítica.

Si estas reformas se hubieran presen-
tado en una situación normal de la política
española, yo desde luego me negaría a
discutirlas porque nos falta la base mas
esencial, cual es una previa discusión so-
bre la política internacional que ha de
seguir España y sobre el estado econó-
mico del país, puesto que sólo sabiendo
cuáles eran las alianzas o convenios más
favorables para la Nación y la situación
económica de la misma, puede plantearse
el problema de la reorganización militar
de una manera concreta, discutirse de un
modo claro y categórico y llevar a su re-
solución de una manera acertada y natural.

Yo, Sr. Presidente del Consejo de Mi-
nistros, si me creyese en condiciones de
influir en la política española, si hubiese
sido en uno de los partidos que pue-
den influir en esta política y tuviese la
noble ambición de llegar a ser jefe
de un partido, lo primero que haría se-
ría prepararme para la resolución del pro-
blema más vital de España, el dando la
política internacional que debiera seguir
y tomar como programa de partido, y para
ello estudiaría con cuidado la política
mundial a fin de deducir con cual na-
ción podríamos aliarlos, o tener nada
más que un acuerdo sobre un punto deter-
minado. Hecho este estudio que tendría
como base el de la potencia militar de esas
naciones, con lo cual ya poseeríamos un
dato estudiado con cuidado la potencia
económica de la Nación para deducir la
cantidad que podía yo invertir en la defen-
sa nacional, sin desatender otros aspectos,
sin desatender las obras públicas, la ins-
trucción pública y las reivindicaciones o-
breras, que hoy son un elemento impor-
tante para la defensa nacional, y una vez
que tuviese esos datos concretos, decí d'ria
con conocimiento de causa con ual de
las naciones podríamos aliarlos y cual
habría de ser el programa de mi partido
respecto a una alianza ofensiva y defen-
siva, o respecto a una alianza de cierto ge-
nero, o solamente para un acuerdo espe-
cial.

En este problema lo primero que hay
que tener en cuenta es lo que nosotros po-
dríamos dedicar a la defensa nacional.
Supongamos, poniendo un ejemplo de ma-
nera que no parezca que yo entro en discus-
siones que pudieran ser molestas para al-
guien, que all den la época en que Ingle-
terra a un proclamaba su espléndido mila-
mento; en aquellos momentos en que In-
glaterra no estaba unida con Francia o
no tenía el acuerdo con Francia, ni el
Presidente del Consejo de Ministros de Es-
paña, después de hecho ese estudio, dijese
que, por ejemplo, debíamos aliarlos con
Inglaterra.

Si nosotros dijésemos que la alianza ha-
bía de ser con Inglaterra y destinásemos
para la defensa nacional 400 millones, el
resultado sería que teniendo asegurado
dominio del mar por la ayuda de nuestra
aliada y no necesitando tener en cuenta
más que el Ejército de Francia, sin cui-
darnos de la frontera portuguesa, puesto
que Portugal era aliada también de Ingle-
terra, nosotros tendríamos que destinar
un 90 por 100 al Ejército de tierra y un
10 por 100 al Ejército de mar, supuesto
que este apenas había de contribuir a
nuestra defensa, confiada a los aliados.
Si fuese al contrario, debiéramos nosotros
dedicar la mayor parte de nuestros re-
cursos al Ejército de mar y pocos recursos
al de tierra, toda vez que no necesitaría-
mos combatir con ningún Ejército podo-
so y solamente habíamos de tener en
cuenta la plaza de Gibraltar y la frontera
portuguesa.

Digo esto para demostrar que si estas re-
formas se hubieran presentado en tem-
pos normales, esas reformas no las podrí-
amos discutir, porque nosotros no pód-
emos discutir, porque nosotros no pód-
emos discutir una reforma sin la base de un
estudio y un acuerdo sobre la potencia

económica de la Nación, para deducir lo
que a la defensa nacional cabría destinar.
Supongo Sr. Presidente del Consejo, que
S. S. no ha tenido la pretensión de presen-
tar aquí unas reformas orgánicas; porque
si S. S. tuviese esa pretensión lo primero
que tendríamos que hacer sería dirigir
cargos a S. S. por dejación de sus funcio-
nes, hay que hacer la justicia de que en
esos proyectos no se presenta la reforma
orgánica de que no hay más que una
serie de proyectos como preparación de esa
forma orgánica. Por consiguiente a S. S.
en este caso no se le pueden hacer cargos.
Luego tenemos que manifestar que esas
reformas no siendo hechas para una
época normal, como sería en caso de que
no existiese la conflagración europea, es-
tán hechas, como dije, como prepara-
ción de esa reforma orgánica y por eso
creemos que podemos discutirlos y po-
demostramos nuestra opinión sobre ellas. Voy
pues, a manifestar en pocas palabras cual
es mi opinión sobre el proyecto de rebaja
de edades.

Creo, ante todo, que el Sr. Ministro de la
Guerra ha cometido un error en darle
el nombre de rebaja de edades. Su señoría
no hace más que proponer un cambio
de situación, y en ese cambio de situación
S. S. ha cometido un grave error. El efec-
to más grande que tiene ese pro-
yecto de rebaja de edades es que S. S. ar-
bitrariamente ha fijado un número de
jefes y oficiales para el pase a destinos
de la segunda situación, y arbitrariamente,
por consiguiente, también los destinos
de primera situación; y va a pasar algo
que es en contra de la conveniencia
del Estado.

Supongamos, por ejemplo, Sr. Ministro
de la Guerra, que hubiese un cuerpo que
tuviese 54 coroneles: todos esos corone-
les, menos los fallecidos y ascendidos
que serían muy pocos, pasarían a segunda
situación y se daría el caso de que ha-
bría, por ejemplo, 25 coroneles en segunda
situación, y S. S. no tendría más que ocho
destinos para esos coroneles. Por consiguiente,
Sr. Ministro de la Guerra, todos los co-
roneles que están en activo tienen que pa-
sar a la segunda situación, menos los
fallecidos y los ascendidos. ¿Que va ha-
cer con ellos? ¿A que destino van a
pasar si antes del recio tienen que pasar
por segunda situación?

Nos encontramos por consiguiente con
que esa ley lleva consigo la necesidad
de que el Estado pague el sueldo de co-
roneles que no tienen destino en la segun-
da situación. Si S. S. pudiese menos co-
roneles en una situación, nada más que los
que manden cuerpo, entonces si se equi-
librarán resultaría que se libre en primera
y segunda situación habría únicamente
los coroneles que S. S. dejaba en plan-
ta; pero en esa forma no puede ser porque
todos los de primera situación tienen que
pasar a segunda, y habiendo una diferen-
cia de un tercio en segunda situación
respecto a los que están en primera, siem-
pre se encontrará S. S. con un exceso de
coroneles de segunda situación. Digo S.
señoría lo que quiero es lo que ocurrirá
y por consiguiente cargarán sobre el pre-
supuesto parte de esos coroneles.

Además, desde el momento en que pre-
senta S. S. el proyecto creando la segun-
da situación, yo llamo la atención de
S. S. y de la Comisión sobre lo siguiente:
Si el espíritu de esta reforma es
que solo estén en primera situación los
que se hallen en posesión de fuerzas físicas,
y en segunda situación los que ya viejas
estén faltos de esas fuerzas físicas, pero
que conservan las intelectuales, ¿porqué
S. S. y la Comisión no aceptan la ampliación
de la edad para esos que van a la segun-
da situación, con lo cual se obtendría
un beneficio para el Estado, puesto
que tales individuos estarían más tiem-
po prestando sus servicios en esta segun-
da situación y habrían menos retirados?

Eso es lo que yo pido al Sr. Ministro
de la Guerra. Más diré a S. S. hoy,
con las plantillas que S. S. fija, yo le
digo desde luego, y S. S. lo sabe, que mis-
mo que yo, muchos coroneles de prime-
ra situación tendrán que servir destinos
iguales a otros servidos por coroneles de
segunda situación. (El Sr. Ministro de la
guerra hace signos negativos.) Demasiado
lo sabe S. S.

Y nada más tenía que someter respec-
to de este proyecto a la atención de la Co-
misión y del Sr. Ministro de la Guerra. Por
eso digo que podrá S. S. llamar a este
proyecto de ampliación de edades en be-
nificio del Estado y dentro del espíritu
de la ley que S. S. ha presentado. Y vamos
ahora a la cuestión batallona del Estado
Mayor Central.

Nosotros somos partidarios de que haya
un Estado Mayor Central; pero yo no lo
soy de la fórmula propuesta por el Sr.
Maura, designémose S. S. que se lo diga,
o sea de un Estado Mayor independiente
del Ministro de la Guerra y con facultades
resolutorias. (El Sr. Maura y Montaner
hacen signos negativos.) Lo celebró mu-
cho, pero yo lo había entendido así: me pa-
rece que el Sr. Alacalá Zamora también,
cree que todos. En fin, sea lo que quiera,
yo voy a exponer mi opinión respecto de
este punto más conforme con la del se-
ñor Ministro de la Guerra, que con la de
los otros oradores. No tuve el gusto de oír al
Sr. Maura, y de ahí mi equivocación.
Yo me he referido al gran Estado Mayor
Central alemán, porque es el que se ha
traído de tomar como modelo, por lo me-
nos en Italia; y en el japonés se han to-
mado y en esos países lo han estudiado
con objeto de formar un Estado Mayor

apropiado a las condiciones de cada efec-
cito.

El precursor del Estado Mayor ale-
mán fué el general Guesenau que era
jefe del Estado Mayor del general Blü-
cher del Ejército prusiano en tiempos de
Napoleón.

Ese gran general se rodeó de unos cuan-
tos jefes y oficiales y les imbuió de su
doctrina. Entre estos oficiales estaba el
célebre general Molke, el cual asimila-
dose dicha doctrina, reunió el año 1840
su alrededor un sinnúmero de jefes y ofi-
ciales a los que inculcó la doctrina que él
había aprendido, y por medio de selec-
ciones, retirando a los que no tenían con-
diciones para ello, se formó ese Estado
Mayor que fué mirado al principio con me-
nosprecio. Sin embargo la guerra de Di-
namara le dio cierta autoridad; ésta se
consagró en la guerra del 70 al 71; y en-
tonces cuando se dieron los medios y autori-
dad necesarios para formar el gran Es-
tado Mayor alemán que hoy día funciona,
por consiguiente lo primero que convine-
ra es la acción perseverante de un hombre
durante cuarenta años, y no es un con-
junto de personas nombradas por el Kai-
ser. Hoy mismo el Emperador de Ale-
mania no nombra los jefes de Estado Ma-
yor; es Estado Mayor es consecuencia de
una selección continuada desde talen-
te a coronel; esto es desde que se ingre-
sa en la escuela de teniente hasta que se
llega a coronel. Necesita más el Es-
tado Mayor general alemán veinticinco o
treinta años de preparación para elegir a
sus jefes.

Su funcionamiento, permítame que lo
diga a pesar de que hay muchos que lo
conocen, es el siguiente. Ingresan los
tenientes en la Escuela de Guerra, y al-
lí pasan a su Cuerpo; cuando ascenden a
capitanes, los llama una o dos veces el
Estado Mayor general, para que practi-
quen en el cuartel general de división
y al mismo tiempo en el Estado Ma-
yor general, y después van a servir en
su Cuerpo. De comandantes se les
vuelve a llamar otra vez, con objeto de
que practiquen en el cuartel general del
Cuerpo de ejército y también en el Es-
tado Mayor general. lo mismo sucede cuan-
do son tenientes coroneles y cuando
llegan a coroneles; todos, salvo po-
quísimas excepciones, pasan a mandar
regimientos hasta su ascenso a general, y
esas poquísimas excepciones son los je-
fes de Estado Mayor general. Cuando
los llama el Estado Mayor general se les
da instrucciones, y al volver a sus Cuer-
pos, difunden, desde el general al ú-
ltimo soldado, las doctrinas que les dió
el Estado Mayor. Esto en lo general, que
en lo particular difunden la doctrina los
inspectores peculiares de cada arma, que
dependen también del Estado Mayor ge-
neral.

Resulta pues que aquel gran Estado
Mayor general necesita de veinticinco a
treinta años, para formarse, y hay una se-
lección y se practica esa doctrina. ¿Es
que creéis que va a hacer aquí el Es-
tado Mayor por generación espontánea? ¿Es
que se le pueden dar esas atribuciones y
facultades sobre cosas que nosotros igno-
ramos, sobre cosas que nos son ajenas,
conociendo, porque lo que conocemos es
lo que está escrito, pero no tenemos for-
mado un concepto verdadero de lo que es,
representa y de lo que representará las
funciones del Estado Mayor general?

Però hay otra cosa, la doctrina; lo más
esencial de un ejército. La doctrina del
ejército alemán es que la victoria se consig-
ne por la ofensiva; ofensiva estratégica
por medio de maniobras; ofensiva táctica,
sacrificando hasta el último hombre
y empleando la última reserva. Aun
en los frentes donde les han impuesto
la defensiva, como en el frente occidental,
en donde s'ha impuesto el ejército
francés, habéis notado que inmediatamente
después de un ataque rechazado
viene el contraataque, para demostrar a
aquella tropa que el medio más perfecto
de combatir es la ofensiva.

Para aplicar este principio, el gran Es-
tado Mayor General se sirve de sus ofi-
ciales, a quienes marca las directivas que
deben seguir; de modo que la situación crí-
tica en que se encuentra aquel hombre se
conduce siempre de la misma manera, por-
que tiene arraigado en su espíritu el con-
vencimiento de que sólo con la doctrina
con el método, puede llegar a la victo-
ria, que es lo único que se propone. He-
breis notado también vosotros, los que se-
guís con atención las campañas, que el
Ejército alemán parece que está siempre
mandando por el mismo hombre: todos
obran de la misma manera; y es que allí el
hombre es lo de menos, como no sea un
genio, en cuyo caso supera a todos los
demás; lo esencial es la doctrina com-
pleta por el método.

estant aquest amb paraules de cortesia i que foren molt aplaudides.

A la una de la tarda, va començar la recepció a l'Hotel República. Fraternitzant al carrer de Montcada en el que hi havia concorregut més de doscents comensals.

A l'iniciar-se els brindis, el senyor Turbau en representació de la Joventut d'Esquerra, va parlar elegantment al nou representant al municipi de Barcelona, signant molt agraït.

Seguimentment foren fets de la paraula el senyor Miquel qui va parlar en representació dels Joves Barbers. En representació de la Joventut Radical de la Diputació, parlà el senyor Ufied (J.), germà de l'home que el senyor Roja per la minoria de l'Ajuntament.

A l'acabar-se a parlar l'homenatge tot objecte d'una gran emoció.

Comença el seu parlament, agraït les demostracions de simpatia que havia sigut objecte de tots els comensals. Va acabar el seu parlament amb el cant de la Marseillesa.

Entre les adhesions rebudes figuraven les dels senyors Desy Març, Miró, Miralles (T.), Iglesias (E.), Jover i Centres del districte II, Centre del Camp de l'Arpa i d'altres.

A la nit va celebrar-se un ball ball de què al Centre de Federació Radical el que s'vegé molt concorregut, no obstant el mal temps que feu anit.

Anants i vivents

En l'express d'ahir a mitj arribaren de Madrid els diputats a Cortes senyors González Vilar, Sala i Rodés.

En l'express de la nit sortiren el baró de Riquelme, el senador senyor Bosch i Puga i els enyor Vidal i Ribas.

Descobriments d'una lápida

Ahí a les onze del matí tingué lloc l'acte de col·locar a l'antic carrer d'Amistat, de Sant Andreu, la placa dedicada en homenatge al que fou prestigiós comerciant d'aquella i eminent professor teològic don Ramon Batlle i Ribas, que serà avui el nom de dit carrer.

Al acte, organitzat per diverses entitats obres i culturals de la majoria barcelonina, assistí l'alcalde de senyors Març, Miquel, amb els regidors senyors Març, Riba, Cararach, Noya, Fontany i Ribas; la vídua del homenatjat, donya Teresa Març, dos nens i alguns altres parents.

Enviaren la representació l'Ateneu Obrer, Círcol de Dependents del Comerç i de l'Indústria, Rectorat, Foment del Treball Nacional, Escola Industrial i unes trenta entitats de Sant Andreu.

El senyor Riba, oïri la paraula al Ajuntament, en nom de la Comissió organitzadora del homenatge, en breus paraules, la memòria del finit.

La placa conté la foto del naixement i mort de don Ramon Batlle—1837/1906—i una inscripció recordant les principals iniciatives com a fabricant.

Alcalde agri l'ofertina de la Comissió, agraït que es molt just que les pobles honrin a nels ciutadans il·lustres.

Al homenatge i assistí nombrosos públics. La banda municipal amenitzà l'acte.

Govern civil

EL REFREDAT DEL SENYOR MATOS

El governador civil senyor Matos ha experimentat una notable millora en el refredat que l'ha tingut al llit dos dies. És molt probable que avui surti, de les seves habitacions particulars.

Amb motiu de la malaltia, al Govern civil hi hagué molt poc moviment.

Musicals

CONCERT GOLETTI

Promet veure's molt concorregut el concert que donarà avui dilluns al Palau de la Música Catalana la notable pianista Enriqueta Goletti.

Heus aquí els noms d'algunes de les famílies que han adquirit lo aliat: Comte de Lavern, don Eusebi Berrán, don Eusebi López, senyores Ser, don Damià Cende, senyores de Montevs, de Fabra, Cende, de Olabarria, don Eusebi Cende, senyores de Amis, senyora Sotolongo, senyora de Moncada, senyora de Vaga, conde de Churruarín, marquesa de Castellbri, senyores de Minades, García Pavia, senyores Mí del Gaiell, Mí de Estruch, senyores de Bosch i Alsina, Carneras, Noll, Sabadell, Gironella, Girona, Amir de Aler, Taya, Nadal vídua Böhny, senyores de Ballester vídua de Alexandre, etc.

Heus aquí el programa d'aquest concert: Primera part, Sonata número 101 de Beethoven; II part, variacions i fuga sobre un tema de Handel, «Brahms», Scherzo n. 4 «Brahms», Margarida i fiant Schubert Litz; Sant Francesc d'Assís dedicant als augeis i Rapsonia n. 8, Litz.

NOTICIES

Ha millorat de la seva dolencia el comte de Güell creient-se que estan fora els pèls d'un faja desenllaçat en principi tenien.

No ca, dir com ho celebrém.

La Cambra de Comerç que ha tingut el bon acort d'organitzar uns cursos d'ensenyança comercial per a d'ingrés professionals catalans, d'atendre les justes aspiracions dels alumnes en que siguin explicades en català totes les lliçons.

L'altra dia amb respecte els alumnes ho demanaren a l'ur professor, igualment ho faran amb els altres professors aprofitant el primer dia de classe i coneixent el nom del professorat i del espectacle catalanès de les forces econòmiques que integren la Cambra, es d'esperar se recitarà la forma en que venen donant-se els cursos que tant entusiasme han despertat entre la dependència del gran comerç de Barcelona.

El dia 1 de desembre començaran en l'Escola de Taquígrafia del Foment del Treball Nacional quatre cursos de tan útil art, dos per a senyors i dos per a senyores. De dos quarts de set a dos quarts de vuit (classe diària) i de 8 a 9 classe aterna per senyors, les senyores tenen classe de 5 a 6 i de 6 a 9 classes alves.

Per els inscripcions dirigir-se a la Biblioteca de dit esmentat centre de 10 a 1 matí i de 4 a 7 tarda.

Continuen les classes de pràctiques.

Ahí a la tarda tingué lloc al Palau de Belles Arts, en festival que la Cooperativa de periodistes per a la construcció de cases barates organitzà a son benefici.

Hi assistí una gran gentada que aplaudí tots els artistes que hi prengueren part. Com igit, que el programa era tant extens la festa no acabà fins tard.

La concurrencia sortí molt satisfeta de l'espectacle.

La Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha inscrit en els gubers civils de provincies les següents Mutualitats o Caxes escolars de previsió: en el govern de Barcelona al Mutualitat escolar Vallgorriana de Vallgorriana; en el govern de Lleida «La Joventut Espanyola»; i la Margarita de Monçay; en el govern de Tarragona la Mutualitat escolar de Peraltó i Puigdelí i en el govern de Girona la Sanjuane de Sant Joan les Fonts.

Ademés s'han dirigit a la Caixa de Pensiones per a la Vellesa i d'Estalvis al Ministeri d'Instrucció Pública, els expedients de les quatre Mutualitats escolars l'Alcanta Cardonense, La Mutual Cardonense, La Previsora i la Progresiva de Cardona.

La propia Caixa de Pensions ha remès a sions sol·licitant documentació i instruccions per a la organització de Mutualitats escolars i mestres nacionals don Eduard Bosch, donya Gracia Farrás, don Francisco Palau, don Ricard Camó, don Ramon Farré, donya Flora Oliveras, donya Matilde Orduña, don Daniel Anguera, donya Maria Cabré, donya Maria Valmaña, donya Ursula Bon, don Salvador Balcells i donya Joana Arcas.

Els successos

HOME IRASCIBLE

A una taverna del carrer d'Ampost a un subjecte ahí a la tarda devia estar molt cremat per quant desafià al carrer tot els assistents. Amb un revòlver que portava disparà dos trets tocant un a Joan Voltas Amà, de 52 anys, causant-li una ferida al pit.

El ferit fou curat al dispensari d'Hostafranchs.

L'agressor no pogué ésser detingut, malgrat haver-lo de-armat un dels presents.

TRET EGARRIAT

Un subjecte anà a visitar a un amic del carrer de Sant Domingo i tot parlant preguntà el visitant que hi tenia l'amic a dins d'un cas.

L'amic li ensenyà una escopeta de saló i tingué la mala fortuna de que se li disparés anant part del tret al pit desobert. Uns quants perdonos toren a un dit de la mà dreta del visitant essent curat a la casa d'esocors de la Ronda Sant Pere.

Sumergible alemany en el Mediterrani

LONDRES, 28.

Se senyala la presència d'un sumergible entre Alicante i l'Estret de Gibraltar.

A Constantinoble

PARIS, 28.

L'anunci de l'arribada de les tropes alemanyes a Constantinoble provoca allí grans divergències d'opinió.

Molts quedes religiosos donen caràcter de guerra santa a una guerra amb els musulmans.

Els quedes polítics temen ser anuats en la influència per la presència de les almanyes.

Els aliats en els Balcans

PARIS, 28.

A conseqüència de la retirada del exercit erci, que impossibilita sa reunió amb les tropes franceses a la regió de Monastir, l'alt mandu francès ha fet conar el pon de Grasko després d'haver acabat el pas de les tropes a la vora dreta del riu Tchernia.

Aquesta construcció ara fa posició estratègica important contra els atacs dels búlgars.

Les tropes del general Sarrail han s'gut enviades a Kriovola.

Els anglesos estan a la línia de foc de Dóiran.

Desembarcament a Salónica sense interrupció retorsos de les tropes britàniques.

França i Rússia

PARIS, 28.

A les sis de la tarda ha arribat el general Giliński, ajudant de camp del Tsar de Rússia, acompanyat del general d'Amade, que va apar a Rússia amb una missió especial del Govern francès.

Desembarc

PARIS, 28.

Dien de Londres que alguns transports turcs escolats per els creuers «Cocob» i «Brestau» i varis submarins han desembarcat tropes i municions en el port búlgar de Varna, en el mar Negre.

Notícia confirmada

PARIS, 28.

Segons notícies de Petrograd de presoners alemanys capturats a Riga confirmen l'evacuació de Metaw per les tropes alemanyes.

Informació telegràfica ESPANYA

(De 9 matí a 12 nit)

«La Gaceta»

MADRID, 28.

Publica el resum dels gastos i ingressos del Tesor en lo que va d'any fins al mes d'octubre, que té el següent resultat:

Ingressos: 1.138.414.228 pesetes; gastos: 1.135.193.265 pesetes.

S'ha d'advertir que hi figuren com ingressos 204 milions de pesetes de la subscipió d'Obligacions del Tesor.

Publica també una Real orde disposant que el dia 16 de desembre comença el pagament de crèdits d'Ultramar en torn pre-establert per Real de ret del 23 d'octubre darrer.

De Guerra

MADRID, 28.

El «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra» publica una Real orde disposant que el tinent d'infanteria don Félix Fernández pasi de la zona de reclutament de Barcelona, on presta llurs serveis, a la reserva d'Alcázar.

De Governació

MADRID, 28.

El senyor Sánchez Guerra al rebre aquest matí als periodistes en llur despatx oficial, ens ha dit que dimarts firmarà el rei un decret convocant eleccions de diputats i senadors en els districtes que hi hagin vagants.

Arribada de les institucions

MADRID, 28.

Els reis i llur comitiva arribaren de La Granja aquest matí en varis autos.

El rei venia amb la princesa alemanya Salm-Salm dirigint l'auto.

El cotxe del duc de Santo Mauro sofí una «quena» al Port de Navacerrada, que's trobava cobert de neu, però l'avaria s'arregljà desseguida i arribà ascende noviat a Madrid.

Mitín socialista

MADRID, 28.

Ala Casa del Poble s'ha celebrat aquest matí un miting per a demanar al Govern quedes donguí preferència a les Corts als debats dels projectes que afecten a la classe obrera.

Se tractà de l'encariment de les subistències de la crisi del treball, de la limitació de la jornada de la dependència mercantil i de quedes facin extensió els beneficis de la llei d'accidents del treball als obrers agrícoles, als cambriers i als cuiners.

Es parlà també de la substitució del treball nocturn dels obrers forners pel diurn, del Còdic miner, de la reglamentació del treball a bordo i del compliment del decret referent a l'Indústria tèxtil.

Parlaren Adrià García, Fe mí Blázquez Manuel Cordero, Lucio Gil, Vicens Barrio i García Cortés.

No hi hagué incidents.

Els debats parlamentaris

MADRID, 28.

«El Liberal», «La Correspondencia» i «La Mañana» diuen en llurs informacions polítiques que no creuen que's simultània les discussions de les reformes militars i dels pressupostos. Convénen els citats periodics en reconèixer que la decisió del senyor Dato es ferma i que guebans que res té empenyo en que s'aprovin els projectes de la rebaxa d'edificis i de la creació de l'Estat Major Central.

Les Corts CONGRES

El ministre d'Hisenda li contesta breument.

També diu el ministre que s'han pres mesures per a evitar la circulació dels duros, nomenats sevillans.

S'entra a l'ordre del dia.

El ministre de la GUERRA, de uniforme, puja a la tribuna i llegix un projecte de llei fixant les forces del exercit per a 1916 en 140.760 homes.

Un secretari llegix varis esmentats presentats al projecte de llei de rebaxa d'edificis per a el retir en el exercit.

La Cambra passa a reunir-se en seccions.

Se reanua la sessió a les sis menos quart i segueix el debat del projecte de llei de rebaxa d'edificis en el exercit.

El senyor MUGA contesta, en nom de la comissió, al discurs que pronuncià el senyor Crespo de Lara.

El senyor CRESPO DE LARA retira l'esmena que presentà.

El senyor GALARZA en defensa un al Zira a l'article primer proposant que la plaça de general s'ingui un capità general i tencis generals, 41 generals de divisió i 75 de brigada.

Els republicans i regionalistes demanen votació nominal per a aprovar l'esmena.

La comissió adverteix que acceptant que sols hi hagi un capità general, sols se reduiran les plantilles del generalat.

Varis demòcrates abandonen el saló.

Per 60 vots contra 45 queda aprovada l'esmena.

El senyor GIRON consuma el segon torn en contra de l'article 1.

Se suspèn el debat i s'acaba la sessió.

ESTRANGER

Portugal

LISBOA, 28.

El ministeri d'Instrucció no completa la crisi política.

Els parlamentaris demòcrates han votat una moció de confiança a don Alfons Costa i han nomenat una comissió encarregada d'estudiar lo referent a la solució de la crisi política.

Al Rocio un grup ha fet una mani testació de simpatia davant del consolat dels portuguesos de Madrid.

Els manifestants han realitzat actes hostils, especialment a Vanguardia.

LISBOA, 28.

S'ha reunit el parlament per examinar la crisi política.

La Cambra de diputats ha votat la formació d'un ministeri nacional.

Al Senat s'ha alçat la sessió per manca de quorum. El dilluns seguirà la deliberació.

Diversions públiques Teatres

Gran Teatre del Liceu

Empresa JOAN MESTRES. Demà a dos quarts de nou, primera dels cèlebres artistes.

A. BARON, F. VINAS.

present-hi part els cèlebres artistes Garibaldi, Segura, Tallier, Dimecres «La Gioconda».

TEATRE TIVOLI

Dilluns vermuth col·loca totes regalades. A les 5, l'òpera predica de Marseneu Capair. Segon, tercer i quart acte, se suprimix el primer per la seva poca duració i no podre part la tiple, l'òpera segon, tercer i quart actes «Rigoletto» grans ovacions a l'eminent tiple espanyola Capair en la romansa «Caro Nome» triomf del gran tenor Marqués que l'oblí gan a repetir tres vegades «La cabra», o'fo ptes. l'entrada. Localitat totes lliures, a un quart de deu. Primer «El angel caído». Segon quarta representació del triomf artístic de l'òpera espanyola en tres actes «Las golondrinas». Aquesta magistral obra constitueix un grans èxit per a tots els seus autors direcció, artistes, pintor escenogràf. Butaca 2 ptes. Entrada 3 a 5 cèntims. Dimarts gran vermuth. Dos títols nous. Nit quinta de «Las golondrinas». Dimecres festival dels joers de Barcelona.

TEATRE DE NOVITATS

Com panyia còmica dramàtica d'ENRIG BONAER. Primera actriu, CATERINA BARCENA. Director artístic, G. MARTÍNEZ SIERRA. Avui dilluns, tarde a les cinc la comedia en 4 actes de don Benet Perez Galdós.

LA LOCA DE LA CASA

Nit a un quart de deu, setena funció de Moda a benefici de l'Hospital de nees pobres de Barcelona, al salient en un acte de don Jacinto Benavente.

MODAS

El drama en 4 actes de don Josep Echegaray EL GRAN GALEOTO. Demà dimarts «El Gran Galeoto». Se despatxa a Comaduria.

GRAN TEATRE ESPANYOL

de vaudeville ELENA JORDI. Avui dilluns, nit a dos quarts de deu. Primer «El senyor Josep i la dona». Segon el vaudeville en tres actes «L'home de glass». Se despatxa a Comaduria.

TEATRE NOU

Avui dilluns a les cinc en punt de la tarde. Primer l'entremés dels senyors Alvarez Quintero «Los chorros de oro». Segon el s'plaudido drama policia titulat

EL SILLON DE LA MUERTE

Nit tres quarts de deu el graciós entremés dels senyors Alvarez Quintero «Los chorros de oro». Segon el graciós drama policia EL SILLON DE LA MUERTE.

EL SILVIDO FATAL

Avui dilluns a un quart de deu, èxit veu del hampa.

Chalan de honras

Segon l'interessant i històric drama d'aventures en sis actes.

Luis Candelas o El bandido de Madrid

protagonistes senyor Rojas i senyores Caparó i Guittart. Demà dimarts «Chalan de honras» i «Luis Candelas».

Poliorama

Rambla d'Estudis 9. Telèfon 4134. Compagnia Larra-Portes. Avui dilluns tarde a les cinc la preciosa comedia en tres actes «El libro ambio», èxit d'aquesta Compagnia. Butaca amb entrada 60 cèntims. Entrada 30. Nit a dos quarts de deu, vultosa Moda Larra. recitena de la sempre aplaudida comedia en tres actes «Los hijos artificiales» pel senyor Larra. Dimarts tarde «Los vividores» i «La leyenda del maestro». Nit benefici de la Comissió Provincial de la Creu Roja de Barcelona, organitzat pels senyors Larra i Portes, present-hi part desintereadament la notable primera actriu Antonia Plana i el reputat primer actor Lluís de Llano i el graciós i popular actor còmic Rogelio Suarez. Dilluns dia 2 matí de Larra i debut de l'eminent artista de Rafael Arcos.

Concerts

Palau de la Música Catalana

Avui dilluns 29 novembre

Recital per la pianista

Enriqueta Goletti

Obres de Beethoven, Brahms, Schubert i Litz. Localitat: Avui tot el dia a la taquilla.

Palau de la Música Catalana

Dilluns 6, divendres 10 de desembre al vespre

Concerts JOAN MANEN

Queda obert l'abonament al Magatzem de Música Casa Doteso, i 3, Portal de l'Angel.

Music - Halls

FOLIES BERGERE

El non plus ultra dels Music-Halls. Entrada lliure.

ALCAZAR

7, UNIO, 7. Telèfon número 2212. Tots els dies tarde i nit. Vaudeville. Varietés. Soupers-Tanz o

POMPEYA

Gran concert per 40 hermes artistes, extraordinaris èxits de Adelina Martínez, Guayabita, Marjia, Moren, Galdós, Morenita, Saavedra, Solá, Sibitier, Gracia, Palmerita Mexican Gran succés de

Trio, Libertad

«Après minuit» Souper Tango en el Foyer.

ROYAL ORCHESRA «MUSIC-HALL»

Marqués del Duero, 103, davant Teatre Central. Grans Concerts tots els dies tarde i nit, per una importan: «Compagnia de Varietés».

Musical-Hall LA BUENA SOMBRA

Tots els dies tarde i nit. GRAN CONCERT CELEBRITATS MONDIALS ENTRA DA LLUIRI

Societat Patria Chica

Barbà, 16, bis. Tarde i nit grans concerts

Gran Café Català

SOCIETAT CABO PALOS, Rumbia Santa Eulèria, 6. Tots els dies grans balls servits per ELICANTS CAMARERES. Agencia teatral Palacios.

Cinematògrafs

Gran saló cine Doré

Avui dilluns hermesissim programa de pel·lícules i grans atraccions, el millor programa de tots els programes, l'únic puest a on actuen les millors atraccions de Barcelona i sempre de gran novitat contractades directament de l'extranger. Canonges amb els seus jocs de prestidigitació, Adria no en els seus balls a transformació, i a 3 4 5 Regionals i a 3 4 5 en els seus cants i balls vaudeville i aragonesos. ovacions grans al duet «Etc, etc», format pel popular exicist Pap Marqués i la cançonetista Perla Antillana, que diariament son apuadits en els seus èxits i cançons cantades per Perla Antillana i després en els monòdics de pagés que no tenen rival. Enthusisme sens igual dels colossos del art de varietés els fenòmens dels fenòmens, els que se apre agraen, els que mai causen el veure's, puix diariament camvien de repertori.

Agel Harturs

Demà gran sessió tarde i nit amb 5 colors s'atracions. Dimarts debut de la nota b'e hermesa cançonetista Bella Emilia

ESPECTACLE DE GRAN RIALLA

CIUTADANS

